

Tlačová správa
Luxemburg 21. apríla 2021

Využívanie služieb v oblasti kozmického priestoru potrebuje dodatočný impulz

Podľa osobitnej správy, ktorú dnes uverejnil Európsky dvor audítorov (EDA), Európska únia neurobila dosť na to, aby využila plný potenciál svojich vesmírnych programov. Hoci najmä satelitné programy Galileo a Copernicus poskytujú cenné služby a údaje, je potrebné vyvinúť viac úsilia o zúročenie významných investícií, ktoré sa urobili (doteraz takmer 18 mld. EUR) a optimalizáciu prínosov, ktoré zabezpečujú pre občanov a ekonomiku. Audítori vyzývajú k prijatiu komplexnej stratégie, lepšie zacieleným opatreniam a lepšiemu uplatňovaniu regulačného rámca na efektívnu podporu využívania služieb.

EÚ má v súčasnosti tri vesmírne programy, z ktorých na dva smeruje najväčší podiel investícií: Copernicus, ktorý poskytuje údaje zo satelitov na pozorovanie Zeme, a Galileo, globálny systém satelitnej navigácie a určovania polohy. Do konca roku 2020 vynaložila EÚ na svoje vesmírne programy 18,3 mld. EUR. Na obdobie 2021 – 2027 vyčlenila vyše 14 mld. EUR. Európska komisia sa prostredníctvom svojej stratégie z roku 2016 pokúsila zaistiť maximálnu možnú mieru hospodárskych a spoločenských prínosov z vesmírnych programov EÚ. Neurčila však, ktoré prínosy sa majú zabezpečiť. Nestanovila ani jasné ciele a harmonogram, ktoré by objasňovali, čo sa má dosiahnuť a dokedy.

„Z technologického hľadiska sa EÚ dokázala vypracovať na globálneho aktéra v oblasti služieb týkajúcich sa vesmírneho pozorovania Zeme a navigácie. V EÚ však chýba ucelený prístup k podpore využívania jej vesmírnych služieb tak, aby sa v plnej miere zúročili významné verejné investície,“ uviedol Mihails Kozlovs, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu. *„Keďže väčšina opatrení na obdobie 2021 – 2027 je ešte stále na štartovacej rampe, dúfame, že náš audit spustí odpočítavanie do začiatku realizácie nového súboru opatrení, ktoré EÚ pomôžu efektívne využiť všetky prínosy týchto cenných aktív.“*

Audítori EÚ zistili, že prístup Komisie k posudzovaniu rozsahu potenciálnych výhod má niekoľko nedostatkov. V dôsledku toho nie je známy hospodársky vplyv týchto programov na rast

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

a pracovné miesta ani ich skutočný celkový prínos, a reálne sú obe možnosti – že boli nadhodnotené aj podhodnotené.

Audítori upozorňujú, že keď sa v roku 2016 začal realizovať program Galileo, oproti svojim pôvodným plánom meškal už osem rokov. Zavádzanie prijímačov kompatibilných so systémom Galileo však nedávno výrazne pokročilo, čo zaistilo, že sa mohli začať používať v relevantných segmentoch trhu: napríklad v smartfónoch či automobiloch. No americký systém GPS, ktorý bol prvým globálnym navigačným satelitným systémom, má stále veľký prienik na trhu a potrvá určitú dobu, kým používatelia začnú viac využívať systém Galileo. Situáciu zhoršujú neustále oneskorenia: hoci má Galileo funkcie, ktoré ostatné systémy nie sú schopné poskytnúť, zatiaľ nie sú plne k dispozícii.

Audítori tiež zistili, že niekoľko kľúčových opatrení na podporu využívania údajov z programu Copernicus v celej EÚ neboli dostatočne zamerané alebo že nezabezpečili rozsiahlejšie využívanie údajov tak, ako sa predpokladalo. Na to, aby sa účinky aplikácií prejavili naplno, je potrebné, aby sa používali v širšej miere ako len vo vesmírnom sektore, no zatiaľ ich používajú zväčša len experti a vedci. Prístup k údajom z programu Copernicus sa zlepšil, stále sa však poskytuje cez príliš veľký počet rôznych platforiem a pre zabezpečenie efektívneho prístupu k údajom neexistuje dlhodobá vízia.

Komisia sa vo svojej stratégii pre Európu v oblasti kozmického priestoru z roku 2016 takisto zaviazala prijať regulačné opatrenia s cieľom podporiť využívanie riešení z vesmírneho sektoru. No na odhalenie regulačných alebo administratívnych prekážok, ktoré môžu brániť využívaniu vesmírnych služieb sa podniklo len málo krokov. Komisia len čiastočne využila príležitosť na presadenie týchto služieb prostredníctvom právnych predpisov alebo noriem EÚ a audítori upozorňujú, že v podpore využívania vesmírnych programov EÚ cez právne predpisy EÚ a medzinárodné normy sú stále značné medzery. V mnohých relevantných oblastiach, ako je napríklad cestná doprava a logistika, autonómne osobné vozidlá a drony, sú právne predpisy v najlepšom prípade neúplné a v najhoršom úplne chýbajú.

Základné informácie

Európska komisia, Európska vesmírna agentúra (ESA) a rôzne ďalšie subjekty z EÚ i mimo nej sa v spolupráci s členskými štátmi podieľajú na riadení vesmírnych programov EÚ.

EÚ má v súčasnosti tri hlavné vesmírne programy: Copernicus – najväčší program pozorovania Zeme na svete, Galileo – globálny navigačný satelitný systém Európy, a EGNOS – Európsku prekryvnú službu geostacionárnej navigácie. Z dôvodu jeho veľmi špecifického rozsahu a obmedzeného finančného významu nebol systém EGNOS predmetom tohto auditu.

Osobitná správa č. 7/2021 – Vesmírne programy EÚ Galileo a Copernicus: služby sa spustili, ale je potrebné viac posilniť ich využívanie – je v súčasnosti dostupná v angličtine na webovom sídle EDA (eca.europa.eu). Verzie v ostatných jazykoch EÚ budú k dispozícii zanedlho.

Minulý rok uverejnil EDA správu o [používaní nových technológií zobrazovania na účely monitorovania spoločnej poľnohospodárskej politiky](#).

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 553 547